

วารสารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จัดทำขึ้นโดยกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และเป็นเวทีเสนอผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นวารสารราย 4 เดือน กำหนดเผยแพร่ในเดือนเมษายน สิงหาคม ธันวาคม

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์สมชัย บวรกิตติ ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภา	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
	นายแพทย์มรุต จิรเศรษฐสิริ	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
บรรณาธิการบริหาร	นายแพทย์สรพวงค์ ฤทธิรักษา	สถาบันพัฒนาการคุ้มครองการวิจัยในมนุษย์
บรรณาธิการ	นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
บรรณาธิการรอง	ดร.เกิ้ลชกรหญิงอัญชลี จูทะพุทธิ	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
	ดร.รัชนี จันทรเกษ	

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.เกิ้ลชกรหญิงจิราพร ลีมีปานานนท์
 รองศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ ลีระพันธ์
 รองศาสตราจารย์ ดร.เกิ้ลชกรสนั่น สุภธีรสกุล
 รองศาสตราจารย์ ดร.เกิ้ลชกรรัชชัย สุขแก้ว
 รองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ประวิทย์ อัครเสรินทร์
 นายแพทย์ประพจน์ ภาตราภาค
 ดร.อุษา กลิ่นหอม
 เกิ้ลชกรหญิงเย็นจิตระ เตชะดำรงสิน
 นางสาวรุจิราภรณ์ อรรถสิทธิ์
 ดร.เกิ้ลชกรยงค์ศักดิ์ ตันติปัญญา
 ดร.เกิ้ลชกรหญิงสุภัทรา รังสิมาการ
 ดร.เกิ้ลชกรหญิงมณฑกา ธีรชัยสกุล
 ดร.เกิ้ลชกรหญิงผกากรอง ขวัญข้าว

หน่วยปฏิบัติการวิจัยเภสัชศาสตร์สังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 นักวิชาการด้านสาธารณสุขศาสตร์
 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
 นักวิชาการด้านเวชศาสตร์ชุมชน
 นักวิชาการด้านชีววิทยา
 คลินิกการประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนจีนหัวเฉียว
 นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
 สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ
 กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
 กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
 โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.แพทย์หญิงสมบุญรณ์ เกียรตินันท์
 รองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ชัชชัย กมลธรรม
 ศาสตราจารย์ ดร.เกิ้ลชกรชยันต์ พิเชียรสุนทร
 รองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ทวี เลหาพันธ์
 รองศาสตราจารย์ ดร.ยิ่งยง เทาประเสริฐ

วิทยาลัยแพทยศาสตร์นานาชาติจุฬาภรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 วิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
 วิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
 วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรหญิงศรีจันทร์ พรจิราศิลป์
รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรหญิงนพมาศ สุนทรเจริญนนท์
รองศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ วิวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย อึ้งพินิจพงศ์
รองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ศุภนิต ทีฆชอุณหเถียร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีวัฒนา ทรงจิตสมบูรณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา โอศิริ
ดร.มาลี สิทธิเกรียงไกร
เภสัชกรหญิงปราณี ชวลิตธำรง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษฐา เวชวิฐาน
นายนรินทร์ ทิมา
นางสาวเพ็ญศรี จิตรนำทรัพย์
นายภาณุพงษ์ พนมวัน
นายแพทย์ประพันธ์ พงศ์คณิตานนท์
นายแพทย์รุ่งวิทย์ เหาบัตย์
นายแพทย์ศุภมิตร ชุณห์สุทธิวัฒน์
นายกวี คงภักดีพงษ์
แพทย์อายุรเวชชिरเดช อุทัยวิทยารัตน์
นายแพทย์ธวัช บูรณถาวรสม
นายแพทย์ขวัญชัย วิศิษฐานนท์
นางพรทิพย์ เต็มวิเศษ
นางเอื้อกานต์ วรไพฑูรย์
แพทย์แผนไทยประยุกต์มลา สร้อยสำโรง
ดร.เภสัชกรหญิงดวงแก้ว ปัญญา

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
นักวิชาการด้านสมุนไพร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร
นักวิชาการด้านสาธารณสุขศาสตร์
นักวิชาการด้านสถิติ
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ศูนย์ลิรินครเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
โรงพยาบาลชลบุรี
กรมควบคุมโรค
สถาบันโอยะวิชาการ
แพทย์อายุรเวช
นักวิชาการด้านการแพทย์แผนจีน
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ฝ่ายจัดการวารสาร

นางสาวสรินทร์ ไพฑูรย์

เภสัชกรหญิงสุภาพร ยอดโต

นางสาวสุนิสา หล้าหมุด

เภสัชกรหญิงศศพร สมเลิศ

นางวัชรารัตน์ นิลเพ็ชร

พิมพ์ที่

บริษัท แกรนด์พรีออยท์ จำกัด

Journal of Thai Traditional & Alternative Medicine is owned by the Department of Thai Traditional and Alternative Medicine, Ministry of Public Health for the presentation of research works and technical papers on traditional Thai medicine, indigenous medicine and alternative medicine. The journal is published every four months and will be issued on April, August and December.

Editorial Board

Advisors	Somchai Bovornkitti	Contributor, Academy of Science, The Royal Institute
	Marut Jirasrattasiri	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Executive Editor	Sunpong Ritthiruksa	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Editor	Vichai Chokevivat	Institute for the Development of Human Research Protections
Associate Editors	Anchalee Chuthaputti	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
	Rutchanee Chantraket	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

Members

Jiraporn Limpananont	Social Pharmacy Research Unit, Chulalongkorn University
Prasit Leerapan	Technical Officer Specialist in Public Health
Sanan Subhadhirasakul	Faculty of Traditional Thai Medicine, Prince of Songkla University
Thongchai Sooksawate	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Chulalongkorn University
Pravit Akarasreenont	Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University
Prapoj Petrakard	Community Medicine Specialist
Usa Klinhom	Biologist
Yenchit Techadamrongsin	Huachiew Traditional Chinese Medicine Hospital
Rujinart Adthasit	Social and Human Scholars
Yongsak Tantipidok	Society and Health Institute
Supattra Runagsimakan	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Monthaka Teerachaisakul	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Pakakrong Kwankhao	Chao Phya Abhaibhubejhr Hospital

Reviewers

Somboon Kiettinun	Chulabhorn International College of Medicine, Thammasat University
Thavatchai Kamoltham	College of Allied Health Sciences, Saun Sunandha Rajabhat University
Chayan Pichaensoonthon	Alternative Medical College, Chandrakasem Rajabhat University
Tawee Laochapan	Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University
Yingyong Taoprasert	School of Traditional and Alternative Medicine, Chiang Rai Rajabhat University

Srichan Phornchirasilp	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Mahidol University
Noppamas Soonthornchalermonnt	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Mahidol University
Chanpen Wiwat	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Mahidol University
Wichai Eungpinichpong	Faculty of Associated Medical Science, Khon Kaen University
Supanimit Teekachunhatean	Faculty of Medicine, Chiang Mai University
Sriwattana Songchitsomboon	Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University
Sunanta Osiri	Faculty of Abhaibhubejhr Thai Traditional Medicine, Burapha University
Malee Sittikreangkrai	Faculty of Social Sciences, Chiang Mai University
Pranee Chavalittumrong	Technical Officer Specialist in Herbs
Pichet Wechvithan	Rajamangala University of Technology Isan Sakonnakhon Campus
Narintr Tima	Technical Officer Specialist in Public Health
Pensri Chitnumsap	Technical Officer Specialist in Statistics
Phanupong Panomwan	Office of the Education Council Ministry of Education
Prapan Pongkanitanont	Sirindhorn National Medical Rehabilitation Centre
Rungwith Hearabut	Chon Buri Hospital
Supamit Choonsoottiwat	Department of Disease Control
Kawee Kongpakdeepong	Thaiyoga Institute
Teeradech Uthaiwitayarat	Ayurvedic Doctor
Tawach Buranathawornsom	Technical Officer Specialist in Chinese Medicine
Khwanchai Visithanon	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Pornthip Termviset	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Ueakarn Woraphaithun	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Mala Soisamrong	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Duangkaew Panyaphu	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

Journal Administrator

Rossarin Paithoon

Supapom Yodto

Sunisa Leemud

Sathabhorn Somles

Watcharaporn Ninpetch

Printing Office

Grand Point Co., Ltd.